Colofon

Bulletin d'Ouessant
Magazine van de Fokkersvereniging Ouessant Schapen.
Jaargang 18 * nummer 1* maart 2017.

Bestuur F.O.S.
Voorzitter a.i.: B. Elzerman 0578 – 661150 of belzerman@hetnet.nl
Secretaris: A. Vrolijk 038 – 4441550 of aja.vrolijk@planet.nl
Penningmeester: B. Elzerman
Rekeningnummer F.O.S.: NL04 RABO 0327 4085 45

Ledenadministratie
H.W. Haverslag, Fortmonderweg 6, 8121 SK Olst, 0570 – 563286, fax 0570 – 564848 (ma, di en woe 9.00 – 12.00, maandagavond van 19.00 – 21.00 uur) en e-mail: klein.akker@planet.nl

Redactie
Redactieadres, advertenties en petietjes:
R. Koch, Grietstraat 12, 6984 AD Doesburg, 0313 – 476345 of

schapen@kochconsult.nl

P. Meijer 0316 – 227605 of paulmeijer733@gmail.com

Website F.O.S.: www.ouessant.nl
Webmaster R. Koch: schapen@kochconsult.nl

Grafische vormgeving
W. Peters, Peters Design.

Foto's omslag H. Hopman.

Oplage: 550

Kopij voor het julinummer inleveren voor 1 juni.

inhoud

Verder in dit nummer:

Agenda	2
Foto van het kwartaal	3
Bureau Haverslag	31
Vertrokken leden	25
Uitnodiging voor de algemene ledenvergadering	26
Jaarverslag	27
Begroting 2017	30
Van de bestuurstafel	41
Laatste schapenberichten	42
Nieuwe leden	44

Verslag van de zwoegervrije bespreekdag Ouessantschapen,
op 24 september 2016 gehouden in Angeren,
door Jan Postma 4

Het Ouessantschaftreffen 2016 in Brandenburg,
de jaarlijkse keuring van de IGOU,
door Henk Slaghuis 20

Werkzaamheden in het voorjaar en zomer:
het aflammeren, scheren en bekappen 32

Van de redactie

Hoe komt het toch dat nieuw leven iedereen tot verrukking brengt?
Of het nu om een nieuw mensje gaat dat in ons eigen hol ter wereld komt of om dieren die in de stal of in de vrije natuur geboren worden. Ze zijn allemaal aandoenlijk, vertederend en appelleren aan allerlei instincten om dit jonge leven te koesteren en te beschermen.
Het fotoalbum van het eerste levensjaar is overwegend vele malen dikker dan het album van de jaren wanneer datzelfde kind, nu als puber, de middelbare school bezoekt. En ook lammetjes, kuikentjes, kittens en puppy's doen het erg goed voor de kamera - evenzo natuurseries waarin ijsbeertjes, wolfjes of vosjes voor komen, hoewel we die in volwassen gedaante liever niet in de buurt willen hebben.
Dierenbeschermingsorganisaties, inzamelingsacties voor oorlogsslachtoffers of slachtoffers van hongersnood maken van dit fenomeen ook dankbaar gebruik: een – lijdend – jong dier of mensenkind levert meer op in de collectezak dan de volwassen uitvoeringen.
Toch zijn volwassen dieren (en mensen) ook van grote schoonheid: qua postuur uitgegroeid, krachtig of naar gelang het geslacht sierlijk gevormd, gereed voor reproductie en qua karakter uitgebalanceerd en rustiger – lees er de keuringsverslagen maar op na. Zelfs oude dieren hebben hun eigen charme: grijzend en wat stram, soms voor zich uit starend naar vervlogen tijden of zich voorbereidend op het komende einde; wie zal het zeggen.
Een wei vol dieren van verschillende leeftijden is mooi en leerzaam. Geniet van het vrolijke gedartel van de jeugd, bewonder de volwassen dieren en koester de oudjes.

Reinie Koch.

Agenda

Zaterdag 22 april:
de jaarlijkse algemene ledenvergadering te Oploo, aanvang 10.30 uur.
De uitnodiging hiervoor en de agenda staan elders in dit nummer.

Zaterdag 2 september:
nationale bespreekdag niet-zwoegervrije Ouessantschapen te Didam.

Zaterdag 23 september:
bespreekdag zwoegervrije Ouessantschapen te Angeren.

Bespreekdag België:
het laatste weekend van augustus op het Domein Puyenbroek te Wachtebeke bij Gent.

Bespreekdag Duitsland:
eerste weekend in oktober in Nordhessen.

Foto van het kwartaal

We voelen het voorjaar al in de lucht en niet lang daarna verschijnen elk jaar weer de lammetjes in de wei. Foto's daarvan zijn nog niet binnenkomen, maar ik neem aan dat iedereen met fototoestel of telefoon in de aanslag klaarligt om een mooi plaatje van de eerstgeborenen te schieten. En opsturen naar de redactie als het een geslaagde foto is geworden!
Nu moeten we het nog even doen met de oudjes, alhoewel…….

Alle kleintjes eten uit de hooiruif bij Bert van Schagen. Dolle pret natuurlijk als ze uit je hand willen eten en hoe heerlijk is het voor kinderen om met dieren te mogen opgroeien.

Rammen van net over de grens: Gerhard van Laar krijgt volop lof op het jaarlijkse Schaftreffen van de IGOU en dit plaatje laat zien dat daarmee niets teveel is gezegd. Indrukwekkende rammen in een prachtig bruine kleur!

Ook Sverre en Alexandre kunnen het goed met elkaar vinden, even oud en even nieuwsgierig naar elkaar. Klaas Kaslander uit Ouddorp is dol op beide, maar eentje mag maar mee naar binnen en de ander moet buiten bij de schaapskudde blijven.

Verslag Bespreekdag Zwoegervrije Ouessantschapen

Zaterdag 24 september 2016 te Angeren.

De fraaie "Meerhoeve" van de familie Giesen in Angeren vormde andermaal het decor voor de Zwoegervrije Bespreekdag. Deze editie kende gelukkig weer veel zon en de sfeer was al met al uitstekend. Onder goede publieke belangstelling werden een 40 tal ooien en rammen besproken. Meer dieren dus dan andere jaren.
Onderstaand een verslag van deze bespreekdag.

De keurmeesters Jan Brandts, Aalt ten Hoeve en Jenny Venhorst konden in rubriek 1 gelijk aan de bak met een zestal zwarte ooitjes, meest van 2013.

Han Hopman was na enkele jaren afwezigheid weer present en zijn ooitjes in deze rubriek brachten het er goed vanaf. **Rubriek 1** begon en eindigde met een Hopman-ooitje. *HH Lelie (nr. 1) en HH Lampie (nr. 6)* kenden HH Remy als vader. Beide kregen ze de S,

waarbij Lampie de hoogste beoordelingen kreeg: een A voor deze luxe, diepzwarte ooi.

Henk Slaghuis kwam met een *Bernadette (nr. 3) en een Edda (nr. 4)* uit. Met name Rexna Bernadette 23 sprak zeer tot de verbeelding. Een bijna perfecte ooi en, zoals we

de ooien uit de Rexna-fokkerij kennen, in een uitstekende conditie. Een A en S voor deze dochter van S en A ram Rexna Charles C31 (S in 2013).

Een A en de S was er ook voor Meerhoeve *Edith 80 (nr. 2)*. Een mooie ooi met een bijna ideale gewicht-maat verhouding. Hooguit iets gespreide klauwtjes.

Een AB was er voor *Evidence 33 van Bouwmansgoed (nr. 5)*, gefokt door en van Jan den Hartog. Een klein en tegelijkertijd wat groffer gebouwd ooitje, goed op gewicht maar helaas was ze met haar 41 cm te klein voor de S.

Vijf witte en een grijze ooi kwamen uit in **rubriek 2.** Alle ooien geboren in 2014, dus volgend jaar terugkomen voor de S! De beoordelingen in deze rubriek waren bijzonder goed. Vijf van de zes ooien kregen een A, de hoogste beoordeling voor een tweejarige.

Een B+ was voor Pamela van de Raamburg; het ontbrak haar aan conditie en haar vacht was bruinig. De andere ooi van John Stolwijk, *Evidence 34 van Bouwmansgoed (nr 12),* was een plaatje: een gevulde ooi, grijs van kleur en geboren uit zwarte ouders. De grijze kleur is veelal pas na de eerste scheerbeurt goed waarneembaar.

Willy Gooren was vanzelfsprekend present met witte Jannies. Jannie 36 en 37 mochten er zijn. Fraaie exemplaren van vader Flip 7 v.d. Olliemeulen, alle twee kregen ze een A,

waarbij *Jannie 37 (nr. 10)* kleine hoornpuntjes aan het ontwikkelen was. *Jannie 36 (nr. 9)* haar A was dan ook wat 'dikker'.

Ton Kuepers was afgereisd met *Josje van het Leudal (nr. 11).* Een ooi met een mooi kopje en best beenwerk, ze was alleen iets minder fraai wit van kleur.

Jan Kaper uit Beusichem tenslotte zag zijn zware ooi ook met een A beoordeeld worden. *Jurien van het Veldzicht (nr. 7)* woog 18 kg en mat 44,5 cm.

Nog meer wit in **rubriek 3**, zij het dat er ook drie zwarte ooitjes, alle zes van 2015, in deze rubriek geplaatst werden. Jong spul dus, ruim een jaar oud en dan kan er wat sneller gekeurd worden. Deze zes ooitjes kenden drie fokkers en alle drie de fokkers hadden zowel een zwart als wit ooitje in de ring.

Het witte ooitje van Han Hopman was aan de maat maar oogde luxe: een AB voor *HH Let (nr. 13).* Dat kreeg *HH Laccia (nr. 16)* van

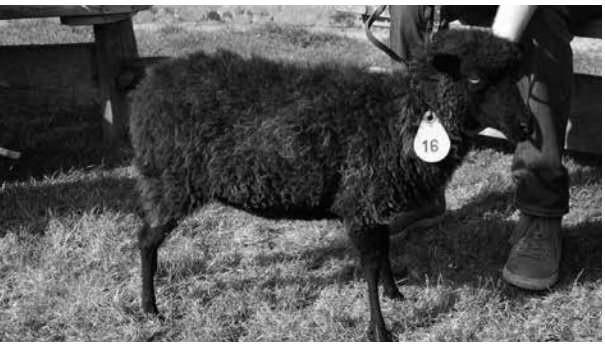

dezelfde vader HH Lucky ook. Deze fijn gebouwde, iets hoogbenige ooi mat 44 cm en mocht wat zwarter van kleur zijn.
Heel diep zwart was *Rexna Edda 46 (nr. 18)*

van Henk Slaghuis. Een klasse ooitje, de meest aansprekende in deze rubriek. Het witte ooitje van Slaghuis mocht er ook zijn. *Mathilde 8 (nr. 15)* liet al veel charme zien, had een heel mooi kopje en was perfect wit. Een belofte! Twee keer een AB dus voor Henk Slaghuis zijn ooitjes.

De twee ooitjes van Jan Kaper kregen een B+ en een AB. De B+ was voor zijn zwarte ooitje *Feline 1 van het Veldzicht (nr 17*); zij was wat te hakkig. Het andere ooitje, *Bea 2 van het Veldzicht (nr. 14)*, had juist veel over

- een dikke AB voor deze fraai witte ooi.

Door naar **rubriek 4.** Drie rammen, zwart en wit, geboren in 2014, dus nog te jong voor de S. En één zwarte ram van 2012, inmiddels volwassen. Deze kleine rubriek kon vlot beoordeeld worden, ook omdat er maar één beoordelingsformulier ingevuld hoefde te worden. Het bleek al snel een bijzonder goede rubriek te zijn.

Vier maal op rij werd een A verstrekt en de ram uit 2012 van nu Jan den Hartog kreeg daarbij de S. *Deze Rexna Pierre 28 (nr. 19)* werd door de keurmeesters omschreven als een perfecte ram! Een mannelijk exemplaar, harmonieus gebouwd en een mooie lengte in de romp met verder uitstekend beenwerk.
De drie tweejarigen, waarvan twee witte, kregen dus ook lovende omschrijvingen. HH Laat van Hopman werd omschreven als een goede, lange ram met uitstekend beenwerk.

Flip 11 van Willy Gooren (nr. 21) toonde zijn witste kleuren. Een prima, zij het iets hoogbeniger ram met al imponerende horens.
De 4e ram van Kuepers uit Nunhem, *Maarten van het Leudal (nr 20)*, mat slechts 43,5 cm, toonde goede horens en oogde jeugdig

fraai. Al met al een uitstekende rubriek met uitsluitend beloftes voor de toekomst.

Maar liefst zeven tweejarige zwarte ooitjes maakten hun opwachting in **rubriek 5**. Drie ooitjes van vader Rexna Charles C 43, een ram die door de familie Giesen is ingezet. Alle drie de ooitjes van deze vader kregen een A. Een prima prestatie. Gemiddeld maten deze drie ooitjes bijna 45 cm. Klein zijn ze dus niet, te groot worden ze waarschijnlijk ook niet.

Henk Slaghuis kwam ook in deze rubriek uit met een zeer aansprekende ooi, een Bernadette van vader Michel 36 (een A en S ram van 2006). Een A voor haar en ook voor een Edda van Slaghuis. Een ooitje, eveneens van vader Michel 36, met een fraai kopje en fraaie verhoudingen. Een andere Bernadette van Slaghuis had een ideale maat-gewicht verhouding, was echter iets buikiger en leek wat korter van bouw. Maar ook voor haar een A.
Dat kreeg het ooitje van Ton Kuepers ook. Quincy van het Leudal werd gezien als één van de fraaiste ooitjes in deze rubriek. Een rubriek met louter tweejarige A-ooien – een compliment voor de fokkers.

Volwassen witte ooien, vijf stuks, geboren in 2013 kwamen in **rubriek 6** aan de beurt. Andermaal een rubriek met beslist goede dieren: alle vijf de ooien kregen de S. Twee ooien kregen de AB, de andere drie de A.

Van vader Flip 4 van de Olliemeulen kwam zowel een A als een AB ooi voor het voetlicht. Beide Jannies waren goed, waarbij *Jannie 34 (nr. 31)* als heel fraai werd omschreven

met iets minder goed beenwerk. Een AB voor haar en een A voor halfzus Jannie 35. Zij had uitstekend beenwerk, maar net even een wat minder sprekend kopje.
Henk Slaghuis zijn troef in deze rubriek was een *Mathilde (nr. 33)*. Deze dochter van Mar-

nix 6 van de Bakkershoeve wed gezien als een heel beste ooi met prima, fijner beenwerk en een normaal gebit. Een A voor haar.

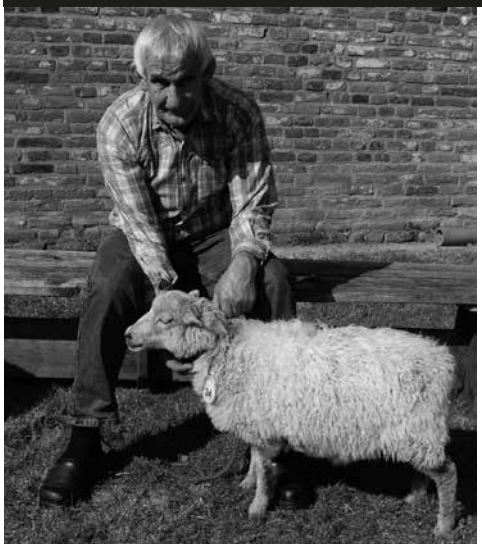

Dat kreeg de witte ooi *Marit 2 van het Veldzicht (nr. 34)* van Kaper ook. Deze bredere en gevulde ooi was wel wat bruiner in de vacht en ook bruiner op de poten. Maar verder mooi in balans en een beste, sterke kop. Stolwijk uit Reeuwijk kwam met een nog niet in het stamboek opgenomen ooi voor de dag.

Deze ooi *Odilla van de Raamsburg (nr. 30)* kreeg desalniettemin een S en een AB en kan in het stamboek worden opgenomen. Een correct gebouwde ooi met veel inhoud, bijna 19 kg, haar klauwtjes dienden wel nodig bekapt te worden. De klauwtjes willen bij de witte Ouessants wel eens zachter zijn en makkelijker lang worden. Vaker bekappen dus.

De 7e en laatste rubriek rammen was er eentje met vier (ruim) eenjarigen. Een rubriek met variatie in maat en type.

Zo was *HH Lancelot (nr. 37)* al behoorlijk aan de maat, hij kreeg een B+.
De andere drie rammetjes waren goed van maat maar verschillend van bouw en type. Het meest aansprekende rammetje was Meerhoeve Silver, een zoon van Rexna Michel 46. Mooi zwart, heel mooie verhoudingen en veelbelovende horens. Dat gold ook voor zijn nog wat kleinere halfbroer *Meerhoeve Sundance (nr. 38)*. Voor beide Meerhoeve fokproducten een AB.

Deze AB, de maximale score voor een eenjarige, kreeg Rexna Maigret 35 ook. Een meer kortbenig type ram met iets nauwere horens.

Rubriek 8 was de laatste rubriek, voorzien van drie volwassen witte ooien. Een interessante rubriek, want we zien niet zo vaak ooien van vijf of zeven jaar op de bespreekdagen.

De zevenjarige ooi van Stolwijk mat slechts 44 cm en was nog goed op gewicht. Een ooi die zich dus prima lijkt te handhaven. Toch geen S voor deze AB ooi, omdat haar gebit niet meer compleet was.
De vijfjarige ooi is gefokt door Han Hopman. Zij mat ook 44cm, had een volledig gebit, was ietsje hakkig maar had verder goed, fijner beenwerk. Een prima ooi die voor de A net de laatste afwerking in beenwerk en kruis miste.
De vierjarige witte ooi tenslotte, ook van Hopman, imponeerde door haar verschijning. Veel lengte, mooie breedte en daarmee uitstekende verhoudingen. Goed beenwerk ook, maar helaas met 47,5 cm te groot voor de S.

En toen de bedrijfsgroepen.
De zwoegervrije fokkers hebben daarmee een reputatie hoog te houden. Niet zelden worden de fraaiste groepen op de Meerhoeve getoond. Het was deze editie ook weer smullen geblazen.
Han Hopman kwam met maar liefst twee groepen. Zijn *zwarte groep* was uniform qua

type, wat wisselend in vachtkleur. Aan de namen te zien komen de drie ooien en ram in deze groep uit oorspronkelijk dezelfde ooienlijn.
De *witte groep* van Hopman was over het geheel genomen uniform. Goed beenwerk, prima staartjes. Wel iets variatie in maat en gewicht (door de wat grotere ooi). Een groep die een verdiende A kreeg.

Gastheer Giesen toonde vier zwarte Ouessanten op de groene grasmat. Een goede

groep, mooi zwart van kleur, gemiddeld wat jongere dieren en met een veelbelovende ram op kop. Een A voor deze groep.

Een A was er ook voor de groep van *Henk Slaghuis*. Een ram met maar liefst vijf klasse ooien (waarvan twee moeder-dochter paren), elk met hoge beoordelingen, vormden een indrukwekkend geheel. Diepzwart, mooie verhoudingen, uitstekende conditie en goed beenwerk. Qua uniformiteit en klasse blijft er nauwelijks iets te wensen over.

Ook de groep van Willy Gooren was bijzonder goed. Zeer uniform, heel fraai wit. Allemaal (de ram en vier ooien) uit dezelfde ooienlijn gefokt - een bijzondere prestatie. Een A met een applaus zou je kunnen zeggen.

Graag tot een volgend jaar in Angeren!

Jan Postma, Februari 2017.

Zwoegervrije bespreekdag voor ooien en rammen, gehouden op

nr.	UBN	Naam	Fokker	Eigenaar	Kleur	Geb. datum
Rubriek 1: ooien zwart 2012 - 2013						
1	101631681177	H.H. Lelie	J. Hopman	J. Hopman	zwart	03-06-12
2	101631682819	Meerhoeve Edith 80	G. Giesen	G. Giesen	zwart	03-04-12
3	101632281167	Rexna Bernadette 23	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	14-04-12
4	101632281174	Rexna Edda 41	J. Slaghuis	J. den Hartog	zwart	27-04-13
5	528101631681104	Evidence 33 van Bouwmansgoed	J. den Hartog	J. den Hartog	zwart	29-04-12
6	101632280251	H.H. Lampie	J. Hopman	J. Hopman	zwart	08-06-13
Rubriek 2: ooien wit en grijs 2014						
7	101631684819	Jurien van het Veldzicht	J. Kaper	J. Kaper	wit	24-03-14
8	101632281408	Pamela van de Raamburg	J. Stolwijk	J. Stolwijk	wit	27-03-14
9	101632281505	Jannie 36 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	12-04-14
10	101632281508	Jannie m37 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	15-04-14
11	101631684897	Josje van he tLeudal	A. Kuepers	A. Kuepers	wit	25-04-14
12	101632282392	Evidence 34 van Bouwmansgoed	J. den Hartog	J. Stolwijk	grijs	25-04-14
Rubriek 3: ooien wit en zwart 2015						
13	101632280253	H.H. Let	J. Hopman	J. Hopman	wit	09-04-15
14	101632282637	Bea 2 van het Veldzicht	J. Kaper	J. Kaper	wit	25-04-15
15	101632283431	Rexna Mathilda 8	J. Slaghuis	J. Slaghuis	wit	05-05-15
16	101632280254	H.H. Laccia	J. Hopman	J. Hopman	zwart	12-04-15
17	101632282638	Feline 1 van het Veldzicht	J. Kaper	J. Kaper	zwart	30-04-15
18	101632283436	Rexna Edda 46	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	27-05-15
Rubriek 4: rammen zwart en wit 2014			**rammen zwart en wit 2012 en 2014**			
19	101632280015	Rexna Pierre 28	J. Slaghuis	J. den Hartog	zwart	24-04-12
20	101631684899	Mten van het Leudal	A. Kuepers	A. Kuepers	zwart	02-05-14
21	101632281503	Flip 11 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	08-04-14
22	101632281103	H.H. Laat	J. Hopman	J. Hopman	wit	06-06-14

24 september 2016 te Angeren.

Gewicht kg	Hoogte cm	Uitslag	Opmerkingen
12	43,5	AB + S	Luxe ooitje in wat matige conditie. Beetje schraal. Goed beenwerk.
14,5	43,5	A + S	Prima gevulde ooi, klauwtjes iets gespreid.
15	44	A + S	Perfecte ooi.
18	46	AB + S	Mooie ooi van goed type. Wel wat grof, groot en zwaar.
13	41	AB	Te klein. Iets grof beenwerk, kan edeler en is wat bruinig.
12,5	44	A + S	Beste luxe ooi. Gebit en klauwtjes konden iets beter.
18	44,5	A	Beste gevulde ooi, mooi wit.
11	44	B+	Poten wat gekleurd, vacht en conditie konden beter.
16	44,5	A	Fraai ooitje.
14	42	A	Heel mooie ooi, iets hoornpuntjes.
16	44	A	Iets kleur in de vacht, mooi kopje en beenwerk. Beste ooi.
11	45	A	Prima ooi in een zeldzame kleur.
15	46	AB	Luxe ooi, wat groot voor een eenjarige.
13	44	AB	Fraai ooitje.
13	43	AB	Mooi ooitje.
13,5	44	AB	Mooie ooi, goed beenwerk. Wat bruin.
14,5	44	B+	Iets hakkig.
14,5	43	AB	Hele beste ooi.
28	48	A + S	Zeer fraaie ram, mooi gevuld.
18	43,5	A	Fraaie ram met mooie horens.
19	45	A	Mooi wit, edele ram met goed beenwerk, ietwat hoogbenig.
21	46	A	Mooie ram met mooi beenwerk.

nr.	UBN	Naam	Fokker	Eigenaar	Kleur	Geb. datum
Rubriek 5: ooien zwart 2014						
23	101632282320	Rexna Bernadette 25	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	14-04-14
24	101632282597	Meerhoeve Edith 84	G. Giesen	G. Giesen	zwart	21-04-14
25	101632282327	Rexna Edda 45	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	23-04-14
26	101632282599	Meerhoeve Edith 85	G. Giesen	G. Giesen	zwart	29-04-14
27	101631684898	Quincy van het Leudal	A. Kuepers	A. Kuepers	zwart	29-04-14
28	101632282331	Rexna Bernadette 27	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	05-05-14
29	101632282600	Meerhoeve Edith 86	G. Giesen	G. Giesen	zwart	11-05-14
Rubriek 6: ooien wit 2013						
30	101632281400	Odillia van de Raamburg	J. Stolwijk	J. Stolwijk	wit	19-02-13
31	101632281496	Jannie 34 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	13-04-13
32	101632281501	Jannie 35 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	23-04-13
33	101632281171	Rexna Mathilde 5	J. Slaghuis	J. Slaghuis	wit	24-04-13
34	101631694806	Marit 2 van het Veldzicht	J. Kaper	J. Kaper	wit	08-06-13
Rubriek 7: rammen zwart 2015						
35	101632283547	Meerhoeve Silver	G. Giesen	G. Giesen	zwart	20-04-15
36	528101631682166	Rexna Maigret 35	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	30-04-15
37	101632280257	H.H. Lancelot	J. Hopman	J. Hopman	zwart	21-06-15
38	101632283549	Meerhoeve Sundance	G. Giesen	G. Giesen	zwart	18-07-15
Rubriek 8: ooien wit 2009 - 2011 - 2012						
39	1933956/344	Marit van de Raamburg	J. Stolwijk	J. Stolwijk	wit	22-03-09
40	101632280260	H.H. Louise	J. Hopman	J. Hopman	wit	19-04-11
41	101631681184	H.H. Lavendel	J. Hopman	J. Hopman	wit	04-06-12
Bedrijfsgroepen						
37	101632280257	H.H. Lancelot	J. Hopman	J. Hopman	zwart	
1	101631681177	H.H. Lelie				
6	101632280251	H.H. Lampie				
16	101632280254	H.H. Laccia				

Gewicht kg	Hoogte cm	Uitslag	Opmerkingen
15	44	A	Beste ooi.
13	44	A	Goede ooi.
15	43	A	Beste ooi, mooie kop en beenwerk. Iets dik.
13	45	A	Beste ooi.
16	44,5	A	Prachtige ooi, fraai type.
15	44	A	Super beenwerk, fraai staartje, iets buikig.
13	45,5	A	Prima ooi, wat buikig.
19	45	AB + S	Vroeg geschoren. Hoeven zijn wat minder.
12,5	45	A + S	Heel mooie luxe ooi. Gebit kon beter (is aan het wisselen).
16	43,5	A + S	Beste ooi, fraai type, goed beenwerk. Kop iets minder edel.
16,5	43	A + S	Prima ooi.
20,5	46	A + S	Harmonische ooi, veel bruin in de vacht. Goede fokooi.
15	44,5	AB	Mooie ram.
17	44	AB	Mooie ram met iets nauwe horens.
	48	B+	Wat groot voor een eenjarige (hoogbenig). Mooie ram met mooie horens.
14	43,5	AB	Mooi rammetje, mooi type.
13	44	AB	Minder gebit, maar twee tanden meer op 7 jarige leeftijd.
14,5	44	AB + S	Iets hakkig en langere tanden.
21	47,5	B+	Perachtige fokooi, maar te groot.
	AB	Mooie groep luxe dieren, uniform type. Verschil in kleur.	

nr.	UBN	Naam	Fokker	Eigenaar	Kleur	Geb. datum
35	101632283547	Meerhoeve Silver	G. Giesen	G. Giesen	zwart	
2	101631682819	Meerhoeve Edith 80				
24	101632282597	Meerhoeve Edith 84				
25	101632282599	Meerhoeve Edith 85				
36	528101631682166	Rexna Maigret 35	J. Slaghuis	J. Slaghuis	zwart	
3	101632281167	Rexna Bernadette 23				
23	101632282320	Rexna Bernadette 25				
25	101632282327	Rexna Edda 45				
28	101632282331	Rexna Bernadette 27				
18	101632282436	Rexna Edda 46				
22	101632281103	H.H. Laat	J. Hopman	J. Hopman	wit	
40	101632280250	H.H. Louise				
41	101631681184	H.H. Lavendel				
13	101632280253	H.H. Let				
21	101632281503	Flip 11 van de Olliemeulen	W. Gooren	W. Gooren	wit	
31	101632281496	Jannie 34 van de Olliemeulen				
32	101632281501	Jannie 35 van de Olliemeulen				
9	101632281505	Jannie 36 van de Olliemeulen				
10	101632281506	Jannie 37 van de Olliemeulen				

Thuiskeuring bij Happy Nes in Nes - Ameland op 2 juli 2016

UBN	Naam	Fokker	Eigenaar	ram / ooi	Kleur	geb.datum
101632282695	Cindy van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	23-04-14
101632282698	Kelly van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	26-04-14
101632282697	Aukje van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	24-04-14
101632282696	Jane van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	24-04-14
101632282706	Aleta van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	26-04-15
101632282906	Adelise van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ooi	zwart	25-04-15
101632282705	Joris van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ram	zwart	22-04-15
101632282707	Beertje van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ram	zwart	22-05-15

Gewicht kg	Hoogte cm	Uitslag	Opmerkingen
	A		Mooi zwarte uniforme groep met een nog jonge ram. Prachtige groep.
	A		Zeer uniform, fraai zwart. Topgroep.
	A		Uniforme groep ondanks een iets te grote ooi.
	A		Fraaie uniforme groep.

gewicht in kg	hoogte in cm	Uitslag	Opmerkingern
13	41	A	Mooie ooi, goed beenwerk en mooi staartje.
12	42	A	Klein ooitje, mooi type en goed gebit.
12,5	42,5	A	Prima ooi, goed beenwerk en type.
14,5	43,5	AB	Goede fokooi met goed gebit, iets helemd kruis met redelijk beenwerk.
13	43,5	AB	Mooie ooi met goed beenwerk.
11	40	AB	Mooi compleet ooitje. Erg klein!
18	43,5	AB	Prima ram met goed beenwerk en type. Horens redelijk symetrisch.
15	43	AB	Mooi type ram met goede horens. Veelbelovende ram.

UBN	Naam	Fokker	Eigenaar	ram / ooi	Kleur	geb.datum
101632282703	Jop van Happy Nes	Happy Nes	Happy Nes	ram	zwart	19-04-15
101632282401	Pierre 20 van Bouwmansgoed	J. den Hartog	Happy Nes	ram	zwart	25-04-15

Thuiskeuring op de EMMA hoeve te Loenga op 20 augustus

101631681726	Bahar van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	bruin	28-04-11
101631681746	Christina van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	06-05-12
101631681752	Dolly van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	30-04-13
101631681753	Dunta van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	30-04-13
101631681759	Doetie van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	18-05-13
101632281873	Eva van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	29-04-14
101632281876	Esther van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	12-05-14
101632281877	Erica van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	15-05-14
101632281879	Elske van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	23-05-14
101632281884	Evelien van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	12-06-14
101632281887	Floortje van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	20-04-15
101632281888	Fleur van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	21-04-15
101632284005	Fien van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	24-04-15
101632284007	Faja van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	25-04-15
101632284008	Fatima van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	20-04-15
101632284009	Felicia van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	26-04-15
101632284011	Femmigje van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ooi	zwart	29-04-15
101632281886	Fahrid van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ram	bruin	19-04-15
101632284014	Freek van de EMMA Hoeve	A. Ploegstra	A. Ploegstra	ram	zwart	01-07-15

Thuiskeuring te Niftrik op 24 september 2016

101631683654	Wichita van de Klaverweide	A. ten Hoeve	N. v.d. Akker	ooi	zwart	07-05-11
101632280496	Yola van de Klaverweide	A. ten Hoeve	N. v.d. Akker	ooi	bruin	13-04-13
101631683698	Xianen van de Klaverweide	A. ten Hoeve	N. v.d. Akker	ooi	bruin	18-04-12
109990967438	Elberta van Stal van Zanten	A. van Zanten	N. v.d. Akker	ooi	wit	11-04-14

gewicht in kg	hoogte in cm	Uitslag	Opmerkingern
16	43	B	Horens iets te nauw en staartje iets te lang.
19,5	48	B	Te fors voor de leeftijd. Goed type, goed beenwerk, gebit en staartje.

2016

11,5	41	AB	Mooie ooi, maar mist een voortand. Geen S.
13,5	44	AB	Iets hakkig, minder in conditie. Slechts 5 tanden, dus geen S.
13	42	AB + S	Mooie fokooi.
14	45,5	B+	Slechts 4 tanden, geen S.
13	45	A + S	Prima ooi, goed fokdier.
11,5	41	AB	Fijn, edel ooitje met goed beenwerk.
12	43,5	A	Mooie ooi, iets hakkig.
8,5	38,5	AB	Kleine ooi, lichtgewicht.
16	46,5	B+	Beenwerk iets hakkig.
14	44	A	Beste ooi.
13	42	AB	Goede ooi met prima beenwerk.
12,5	41	AB	Goede ooi met mooie klauwtjes. Iets lange tanden.
9,5	42	B+	Lange staart en licht in gewicht.
10.5	37,5	AB	Mooie ooi.
12,5	42	AB	Mooie ooi, beenwerk iets hakkig.
12	41	AB	Mooie ooi met iets lange staart.
10,5	40	AB	Feaai gebit, beenwerk iets hakkig.
14	43	B-	Iets hakkig, lange staart, horens niet correct. Niet mee fokken.
13	40	AB	Mooie ram, goed beenwerk, mooie horens. Wel te klein.

14	44	AB + S	Prima ooi, net te weinig uitstraling. Iets hakkig.
14,5	43	AB + S	Zeer correct gebouwde ooi, iets te weinig uitstraling. Staart iets lang.
14,5	43,5	AB	Mooie volle ooi met maar twee tanden. Beenwerk en klauwtjes in orde.
15,5	45	B+	Correct gebouwde ooi, bruinverkleuring, zichtbare hoornpunten, ongelijke klauwtjes.

Het Ouessantschaftreffen 2016 in Brandenburg

Van vrijdag 30 september tot en met zondag 2 oktober 2016 werd het Duitse Ouessantschaftreffen in Brandenburg gehouden in het dorpje Steinhöfel, niet zo ver van de Poolse Grens. Een dun bevolkt land met uitgestrekte bossen en velden met akkerbouwgewassen.

De schapen werden ondergebracht in nette hokken in een grote, hoge hal op een Pferdebetrieb en voormalige DDR stoeterij.
Van de zijde van de Duitse Ouessantschapenfokkers was de belangstelling voor dit Jahrestreffen goed. Men had 126 dieren opgegeven, waarvan er 113 werden gekeurd. In Duitsland is het gebruikelijk ook lammeren in te zenden. Lammeren worden niet gekeurd, de fokkers maken echter gebruik van de mogelijkheid lammeren en oudere dieren (vooral rammen) uit te wisselen.
Gekeurd wordt in overzichtelijke rubrieken van 5 of 6 dieren. De schapen worden in kwaliteitsvolgorde geplaatst en na keuring individueel stuk voor stuk besproken.
Classificatie en het toekennen van punten voor de verschillende exterieurkenmerken, zoals we dat in Nederland kennen, wordt niet toegepast.
Een bijzonder fenomeen is dat bij de keuring nogal aandacht besteed wordt aan de wol. Gebruikelijk is dat een Wolsieger of wol kampioen wordt gekozen.
Dit jaar bestond de jury uit drie personen: Claude Billès, een bekende Franse fokker, dr. Hans-Jörg Rösler van het Schafzuchtverband Berlin-Brandenburg en Henk Slaghuis uit Nederland.
Een verschil met de Nederlandse aanpak is ook dat een aantal oudere dieren ieder jaar weer ten tonele verschijnt. De levensloop van de beste dieren kan gedurende een lange periode gevolgd worden en dat kan enerzijds belangrijke aanwijzingen en inzicht geven over de levensduur van de beste fokdieren, anderzijds neemt inteelt toe met gedurende jaren inzetten van topdieren in de fokkerij.
De interessante rubriek van bedrijfsgroepen, die wij in Nederland nogal koesteren, kent men in Duitsland tot nu niet. Jammer, want er zijn wel fokkers die in staat zijn een mooie bedrijfsgroep op te stellen.

Bloedspreiding

Bij de rammen stamden steeds de twee hoogst geplaatste in de diverse rubrieken uit acht verschillende bloedlijnen. Van deze acht bloedlijnen gaan er vijf terug naar Franse importen en drie zijn meer van Nederlandse oorsprong. De rubriekaanvoerders stamden af van vijf bloedlijnen, waaronder twee rammen uit de Nederlandse Maigret lijn. Geconstateerd kan worden dat de Duitse Ouessantschapenfokkerij beschikt over een voldoende ruime bloedspreiding. In tegenstelling tot de Nederlandse Ouessantschapenfokkerij zijn er voor zover ons bekend geen gegevens bekend van inteeltpercentages en effectieve populatiegrootte.
Vermeldenswaard is dat de Nederlandse zwoegerziektevrije en scrapie-resistente fokkers door import in 2015 nu beschikken over rammen uit vier verschillende Duitse bloedlijnen.

Gewichten en maten

De gewichten en de maten van de gekeurde rammen en ooien waren als volgt.

	Gewicht in kg	Hoogtemaat in cm
Oudere rammen	22.1	46.8
Tweejarige rammen	22,2	47.0
Eenjarige rammen	17.0	45.3
Oudere ooien	15.4	43.6
Twee jarige ooien	14.5	43.5
Een jarige ooien	13.4	43.4

De gewichten en de hoogtematen zijn zonder meer goed. Wel was de variatie bij de eenjarige rammen en ooien wat wisselend. De hoogtematen zijn naar beneden beïnvloed door enkele enter-ooitjes die zelfs onder 40 cm maten.
Het is duidelijk dat de Duitse fokkers intensief gefokt en geselecteerd hebben op een juiste hoogtemaat en dit jaar ook gecombineerd met een goed gewicht. De vrij intensieve inbreng van Franse bloedlijnen hebben ongetwijfeld aan dit resultaat bijgedragen.

De kleuren

Hieronder is de procentuele verdeling van de kleuren van de gekeurde Ouessantschapen weergegeven:

	Rammen	Ooien	Totaal
Zwart	56.1	74.6	67.6
Bruin	14.6	9.0	11.1
Wit	14.6	16.4	15.7
Schimmel	12.2	--	4.6
Grijs	2.4	--	0.9

Het aantal zwarte rammen verschilt nogal met die van de ooien ofschoon de zwarte rammen en ooien op dit Treffen de indruk maakten dat deze kleurslag er kwalitatief en qua bloedspreiding goed voor staat. De bruine vormen nog steeds een kleine groep, maar dit jaar was de kwaliteit van deze groep beter dan in voorgaande jaren. De witfokkerij laat ieder jaar weer mooie dieren zien.
De schimmels waren uitsluitend vertegenwoordigd door rammen, die geen kopplaatsen wisten te behalen, een matige indruk maakten en het is zeer de vraag of in Duitsland deze kleurslag een bijdrage levert aan de fokkerij. .

De rammen

Bij de oudere rammen kreeg *Coco van Ostbrandenburg* de eerste plaats en werd later algemeen kampioenram. Een zeer correct gebouwde ram met mooi front met een gewicht van 24 kg en 47.5 cm schofthoogte. Fokker is Ralf Altert uit Heinersdorf en in eigendom van Michael Schulze uit Zeschdorf. Beide fokkers uit Oost-Duitsland, die voor het eerst een kampioensonderscheiding te beurt vielen.

In deze rubriek werd aan de achtjarige Franse importram Emile nog een derde plaats toegekend. Emile is in die acht jaar zeven keer ingezonden geweest op het de jaarlijkse nationale Treffen. De ram maakte ondanks een wat schrale conditie nog een vitale indruk met een nog een gaaf gebit. Emile werd gefokt door Claude Billès in Bretegane en heeft in zijn carrière heel wat van Duitsland gezien, van Thüringen naar Oldenburg, dan via Mecklenburg - Vorpommern weer naar Thüringen en dan weer retour naar Oldenburg. Nu in eigendom van Armin Bergmann uit Oldenburg.

In een tweede rubriek oudere rammen scoorde weer een ram uit Oost-Duitsland het hoogst: Moritz van Ralf Altert. Een correct gebouwde, iets kort aandoende ram, die wat meer snit kon vertonen. De tweede plaats kreeg *Colin van Uta Reichenbach,* 46 cm met een gewicht van 21 kg, een mooi gebouwde elegante ram.

De rubrieken met de zwarte enterrammen gaven wel beste kopnummers te zien maar het algemene beeld wisselde wat. Zo werden overigens goed gebouwde typische rammen ontsiert door te lange en dikke staarten, terwijl andere dieren voor de leeftijd aan de maat waren en weer andere een steek lieten vallen door niet symmetrische horens.

De beste rammen imponeerden echter zonder meer, zoals Paul 3 van Christel Borchers en niet te vergeten de fraaie Perseus van Uta Reichenbach: een luxe en fraai gelijnde ram, 43.5 cm hoog, maar met 15 kg nog wat licht.

De bruine rammen maakten, al was het aantal niet groot, een betere indruk dan in de voorgaande jaren. Een goed kopnummer was wel Ross van Laarwolde van Marc Gasthalter uit Gersheim en gefokt door Gerhard Paul uit Laar bij de Nederlandse grens. Ook bij de jaarling rammen kwamen een paar goede rammen van deze fokker in de ring.

De enige grijze ram, Petit Piet van de Heubergerwiese van Terri Waddell uit Baden- Würtemberg, had een goed type en was correct gebouwd, maar als enter helaas al 47 cm hoog.

De witte rammen maakten een goede indruk. Wel hadden hier ook enkele niet geheel symmetrische horens. Deze afwijking hoort niet, maar er zijn ergere exterieurfouten.

Een beste indruk maakte Senso van Dr. Horst Roller. Mooi type met volume, 45 cm hoog en 21 kg. Deze ram stamde voor ¾ deel af van zwarte voorouders.

Uta Reichenbach bracht twee beste fokrammen in de ring: Etar, een jaarling en de vierjarige Pepone. Typische rammen met mooie hoogtemaat en passend gewicht, die ook gezien hun afstamming zonder meer kunnen bijdragen aan een solide basis voor de wit-fokkerij.

De ooien

De zwarte ooien vormden in het algemeen mooie rubrieken met typische goed gebouwde ooien met uniform, passende hoogtematen en bijbehorende gewichten. Een enkele ooi liet wat gebitsafwijkingen zien, een paar dieren met hoornpuntjes. Vergrijzing van de vachten moeten we maar over het hoofd zien. Maar vooral in de kopnummers dieren die op de Nederlandse bespreekdagen zeer goed zouden classificeren, zoals Cara Maria van Fritz Starzmann uit Bad Urach. Een dochter van de meermalen kampioen ooi Enigma en van de witte Bianco, een zoon van de uit Nederland ingevoerde Franca 6.
Falco Haack uit Mecklenburg-Vorpommern had mooie, iets grijzende ooien, terwijl Uta Reichenbach weer van de partij was met een uitzonderlijk fraaie Claude dochter.
Ook Armin Bergmann bracht beste ooien in de ring als Mariette, Marlène en Sannée; ooien van overwegend Franse bloedvoering.

De witte ooien waren dooreen genomen goed. Een paar beste ooien van Christel Borchers toonden niet vanwege een wat afwijkende losse vacht.
Uta Reichenbach was er weer met mooi gelijnde luxe ooien. Marc Gasthalter uit Saarland pakte een eerste plaats met een luxe Pepone dochter.
Bovenvermelde ooien, zoals Cosette van Uta Reichenbach of Mariette van Armin Bergmann leken zonder meer kampioenskandidaten te zijn en een van hen had die titel ook waardig kunnen dragen, maar de bruine *Mandy van Laarwolde* van Gerhard Paul ging er met de hoogste titel van door. Deze ooi is een dochter van ram Caramel, een uit Frankrijk ingevoerde ram van Belgisch-Nederlandse afstamming, die kennelijk beste nakomelingen nalaat. Mandy is een mooi gelijnde ooi met een edel front, mooie gelijnde bovenbouw en functionele iets krom aandoende achterbenen. De grootmoeder van Mandy is Manna vom Tannenhof, die meerdere keren kampioene was in Duitsland.
Wolkampioen werd ooi *Fortuna van Karsten Kalcklösch* uit Oranienburg. Wel een waardige winnares.

Samenvatting

Het Treffen 2016 kenmerkte zich door een prettige sfeer, ook tijdens de jaarlijkse algemene vergadering. Tijdens die vergadering werd uitgebreid van gedachten gewisseld over een uitgebreidere informatie over de exterieurkeuringsresultaten, zoals wij in Nederland toepassen bij de toekenning het S predicaat. Bij onze Oosterburen lijkt de discussie over afstamming, kleuren en de halslelletjes wat geluwd te zijn en dat komt de onderlinge verhoudingen ten goede.
Een viertal in dit jaar naar Duitsland geëxporteerde Ouessantschapen van zeer goed gehalte kunnen een bijdrage leveren aan een goede wederzijdse onderlinge samenwerking en basisverbreding van de Ouessantschapenfokkerij in Duitsland en Nederland.

Ressen November 2016
Henk Slaghuis

Schoffel 16, 1648 GG De Goorn
Telefoon 0229-54 41 00
Telefax 0229-54 40 30
E-mail veno@veno-degoorn.nl
KIJK OP ONZE WEBSITE: WWW.VENOSTAL.NL

De ideale schapen-stalinrichting

Voor al uw dagelijks gebruik van schapen- en lammerenhekwerken

VENO produceert een groot aantal speciale producten:

- Opzetruifjes
- Voerhekken
- Lammerenvoerbak
- Hooiruiven
- Voerbanden
- Behandelingssystemen
- Overwenbok
- Kantelaars
- Doorloopbaden
- Schuilhokken
- Kraamhokken
- Melkhekken

Wij leveren maatwerk!

Kijk op onze site voor:
Ingerichte stallen, VENO nieuws, Seizoensartikelen, Drinkbakken etc. etc.

www.venostal.nl

Engelse hooiruif 1,25 mtr

Voergoot verhoogd

Schuilhok voor schapen en klein vee

Dierenverblijf voor klein vee

STAL AAN DE MOESPOT

We hebben regelmatig mooie zwarte Ouessantschapen te koop of te huur

Bezoek ook eens onze website: demoespot.nl voor de actuele stallijst en veel leuke foto's.

Ad Verbunt & Roelien Elgersma
Dijk 27, 6641 LA Beuningen
tel: 024 675 0199 e-mail: stal@demoespot.nl

"REXNA"

Zwarte en witte Ouessant schapen gecertificeerd zwoegervrij en scrapie-resistent

Rexna Charles C31 1610523-321

J.H. SLAGHUIS,
Slenkweg 2a, 6684 DK Ressen
tel. 0481-461386
E mail: j.h.slaghuis@hetnet.nl

ARREST Hekwerk MEIJER

handelsondern. MEIJER
van der Pijlweg 17
7691 CK BERGENTHEIM
☎ (0523) 23 14 49
Fax (0523) 23 14 49

Alles voor de schapenhouderij, zoals:

universele schapenhekken / universele ruif (voor binnen en/of buiten)
(geschikt voor **alle** soorten balen en kuilvoerblokken)
verrijdbare ruif (met dubbele morsbak) / **wandruiven**

Aflamhekjes met "speciaal" gaas: onder fijnmazig, naar boven toe oplopend. Effectief en toch licht in gewicht, **ideaal voor Ouessantschapen!**

Verder nog: emmerbeugels, opzetruifjes, optrekpoorten, sorteerpoorten, behandelgangen, lammer-(bij)voerbakken, behandelstoelen, toiletteerboxen, enz. (en natuurlijk uw specifieke wensen en maten)

Einde lidmaatschap

FOKL.	NAAM	PC	PLAATS
ESD	S. van Erkel,	7065AN	Sinderen.
HLR	TH.M. Hulsebos,	7364BJ	Lieren.
JZR	J. de Jongh,	1652CX	Zuidermeer.
DTL	Dierenpark Tiel, M.Nouwens,	4003TK	Tiel.
LWC	H.P.C.M. Lambregts,	7119AK	Winterswijk-Corle.
WAB	J.F. Wierda,	8495SC	Aldeboarn.
SGE	J.H. Sijses,	3211LG	Geervliet.
BSH	T. Bosma-Veenstra,	9231AH	Surhuisterveen.
ZRE	Q.F.W. Zegwaard,	7157CE	Rekken.
MAL	A.F.G. Meijering,	6626KA	Alphen.
DES	T.J. Dorrestijn,	3755AA	Eemnes.
STW	M. Striepe,	9286EA	Twijzel.
BGP	A. Bulthuis,	9843TN	Grijpskerk.
HRT	M. van der Heeden,	3069LV	Rotterdam.
BER	J.M.A. v.d. Biggelaar-v.d.Heijden,	5469PJ	Erp.
SER	R. Sikken,	7843PJ	Erm.
GHT	H. Greutink,	7451ME	Holten.
HHL	J.J.G. van Heel,	6013RD	Hunsel.
PSR	H.C. Polderman,	4423AA	Schore.
GND	H. Gastelaars-Hoekstra,	2631PJ	Nootdorp.
HMH	L.J.M. Huygen,H.H.C.Berns,	5367ND	Macharen.
VDR	R.A. van Velzen,	9419TH	Drijber.
ZNT	P.L.M. van Zwijndregt,	6361ET	Nuth.
SHO	J Smith,	8141PT	Heino.
TMN	M.G.A. Takken-Snoek,	8316RS	Marknesse.
MHR	L.P. van der Molen,	9751NL	Haren.
FND	M.F. Feteris-Feenstra,	7443RN	Hulsen.
HSB	R. Henstra,	9862TC	Sebaldeburen.
DUH	A.P.F. Dijksterhuis-Visser,	9981ND	Uithuizen.
HBW	A.W. Hoogerdijk,	9695HS	Bellingwolde.
LHO	I.K.B. Lindeboom,	8141EX	Heino.
DSM	M. Hof-van Dellen,	9422BA	Smilde.
PND	S.P.M.L. Piksen-Metscher,	7441AZ	Nijverdal.
MOW	A.J. Mulder,	8477AB	Oldeholtwolde.
DLN	M.A.C. Duijster,	4033XH	Lienden.
PVH	E.P. van der Ploeg,	8076RG	Vierhouten.
MUT	J. Meijer,	7975RS	Uffelte.
BUR	N. van Bezooijen,	8321DZ	Urk.
VNB	G. Visser,	9257WG	Noordbergum.

Aan de leden van de Fokkersvereniging Ouessant Schapen

Hierbij nodigt het bestuur van de F.O.S. U uit voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering, die op zaterdag 24 april gehouden wordt in:

Koffiehuus "Ons Moe", Grotestraat 10a, 5841 AB Oploo (tegenover de kerk)
0485 -383429
Aanvangstijd: 10.30 uur / Eindtijd: ± 14.30 uur

Agenda:

1. Opening.
2. Ingekomen stukken.
3. Mededelingen van het bestuur:
   overheidsmaatregelen
   stamboekerkenning 2016
   organisatie algemene ledenvergadering in 2018
   betrekkingen met buitenlandse Ouessantverenigingen
4. Notulen algemene ledenvergadering 16-4-2016 Ankeveen (Bulletin d 'Ouessant - juli 2016: blz. 17 – 21).
5. Bestuursverkiezing.
   Het bestuur stelt voor de termijn van onze tijdelijke voorzitter en penningmeester Bert Elzerman met vijf jaar te verlengen.
6. Jaarverslag van de F.O.S. 2016 (zie elders in dit nummer).
7. Financieel overzicht en begroting 2017 (stukken zijn ter vergadering aanwezig).
8. Onze fokkersvereniging in de nabije toekomst: eerste lijnen naar de toekomst.
9. Mededelingen van de Fok Advies Commissie (de gezamenlijke keurmeesters).
10. PR, nieuws: website (www.ouessant.nl) en Bulletin d'Ouessant.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.

Aansluitend lunchen we samen in Koffiehuus "Ons Moe".

13.00 –.13.45: Rondleiding met een gids door "Avonturenpark Oploo"

Vitaal, mooi en schoon Brabants platteland. "Avonturenpark Oploo" maakt onderdeel uit van de herinrichting van het platteland, ook wel reconstructie genoemd. Op tal van plaatsen komen nieuwe natuurgebieden tot stand, krijgen rivieren de ruimte, blijven dorpen leefbaar en kan landbouw zich ontwikkelen op duurzame locaties. Samen dragen alle projecten bij aan een vitaal, mooi en schoon platteland voor alle inwoners en recreanten. Aan de uitvoering werken overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren, onder regie van provincie Noord-Brabant. In deze regio zijn zij verenigd in de reconstructiecommissie Peel en Maas.
14.00 - 14.30: Bedrijfsbezoek bij René Brienen en Willy Gooren.

Als bestuur hopen we op een flinke belangstelling én inbreng van onze leden.

Albert Vrolijk
secretaris

Jaarverslag 2016

De trendbreuk lijkt door te zetten, na jaren van daling lijkt het ledenaantal te stabiliseren en ook het aantal dieren neemt niet verder af.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	532	513	499	450	424	398	407	409	415	416	445
Dieren	5399	5325	5282	4309	4038	3570	3448	3478	3367	3480	3675

Per regio:	Zuid	87
	Midden	235
	Noord	111
	Buitenland	12

Totaal aantal rammen	751
Totaal aantal ooien	2924

Onderverdeling naar kleur:	ooien	rammen
Zwart	1755	409
Bruin	512	129
Wit	432	131
Schimmel	207	74
Grijs	18	8

Vergaderdata en andere activiteiten:

06 januari	Bestuursvergadering
25 maart	Keurmeesters oefendag bij fam. Ploegstra
19 maart	Bestuursvergadering
16 april	Algemene ledenvergadering te Ankeveen
16 juni	Bestuursvergadering
03 september	Nationale bespreekdag Didam
23 september	Zwoegervrije bespreekdag Angeren
06 oktober	Bestuursvergadering
04 november	Bestuursvergadering met FAC

Officiële Europese Erkenning van ons FOS stamboek voor 2012-2017:
Dit behaalde resultaat uit 2012 vergt nog steeds veel aandacht (vooral van onze secretaris A. Vrolijk). Elk jaar moeten de gegevens geüpdate worden en meestal komen er nog wat extra vraagjes bij. Maar de jaarrapportage over 2015 heeft voldaan aan de geldende criteria, waarmee de FOS aan de jaarlijkse verplichting heeft voldaan.

De FOS is erkend voor het Ouessantschaap voor:
- het bijhouden van een stamboek
- het reglementeren van prestatie onderzoek
- het reglementeren van fokwaarde schatting.

Bestuur:

Taakverdeling bestuur:

Vacature	Voorzitter
Albert Vrolijk	Secretaris
Reinie Koch	Bulletin en PR, contacten website
Aalt ten Hoeve	FAC, info nieuwe leden en contacten buitenland
Peter Lethmaat	Contactpersoon overheid en KSG
Bert Elzerman	Penningmeester en voorzitter a.i.
Frans Giesen	Beoordelingsdagen en thuiskeuringen, zwoegervrije fokkers

Algemene ledenvergadering:

De vergadering vond plaats in Ankeveen in het ijsbaanclubgebouw - zie verslag in het Bulletin van september. Belangrijkste punt was de besluitvorming over de kleuren van onze Ouessanten.
Middagprogramma: een boeiende presentatie en practicum over mestonderzoek bij schapen door dierenarts Judith van Andel. Ook kon er een boottocht gemaakt worden over de Ankeveense plassen met een gids van Staatsbosbeheer.
Gebroeders de Kwant: hartelijk dank voor de perfecte organisatie.

Financiën:

De cijfers over 2016 worden in de algemene ledenvergadering van 2017 gepresenteerd en besproken door de penningmeester, nadat de jaarlijkse controle heeft plaatsgevonden door Bureau Haverslag.

Platform K.S.G.

Op 25 mei hebben twee bestuursleden deelgenomen aan de vergadering in Woudenberg.
Bij het KSG zijn ondertussen 22 verenigingen aangesloten met in totaal ongeveer 5000 leden.
Belangrijkste item was het ontwikkelen van een protocol voor besloten keuringen in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken en de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit.

Website:

Inhoudelijk worden er nog steeds iets uitgebreid en verbeteringen aangebracht.
De zwoegervrije leden hebben sinds dit jaar een eigen rubriek onder EXPORT.

Bulletin:

Ook dit jaar zijn er weer 3 uitgaven verschenen in maart, juni en november. Het lukt nog steeds om het blad uit te brengen dankzij Reinie Koch en Paul Meijer.

Keurmeesteroefendag:

Deze heeft dit jaar plaats gevonden in Loenga bij de fam Ploegstra. Belangrijkste agenda punt waren uiteraard de kleuren.

Bespreekdagen

Bespreekdagen mogen alleen maar doorgaan als de ingezonden dieren geënt zijn tegen de Q koorts. De keuring door een dierenarts aan huis is vervangen door de dierenarts aan de poort van de keuringslocatie.
Didam was een gezellige dag. In een lekker tempo werd gekeurd en er was voldoende ruimte om bij te kletsen. Ook was de oud voorzitter van de GEMO (Fr) aanwezig.
Angeren had zoals gewoonlijk weer veel kwaliteit en sfeer.

Alle beoordelingen staan in het Bulletin en op de website.

Internationale contacten:

Naar aanleiding van de enquête (ondermeer de aandachtspunten van onze buitenlandse leden) is besloten om meer internationaal te gaan en zijn er vele (bestuurs)leden naar de buitenlandse bespreekdagen geweest - zie de verslagen in het Bulletin.

- 28 augustus: Belgie, Domein Puyenbroeck.
- 30/09 t/m 02/10: Duitsland, Brandenburg.
- 17/18 september: Frankrijk, Rennes.

In januari zijn we naar een vergadering in België geweest om te komen tot een gezamenlijke beschrijving/rasstandaard van ons Ouessantschaap.
Er waren vertegenwoordigers uit Engeland, Zwitserland, Frankrijk, België, Duitsland en Nederland. De Nederlandse vertegenwoordiging bestond uit Paul Koch, Aalt ten Hoeve en Bert Elzerman. Het was moeilijk discussiëren in het Frans; na de middag kwam er gelukkig een goede tolk bij.
Desondanks zijn er nog weinig concrete afspraken gemaakt.

Bert Elzerman
Februari 2017

Han Hopman

Begroting 2017 FOS

Inkomsten	Begroting 2016	Begroting 2017
Contributie	14500,00	15000,00
Rente	50,00	30,00
Advertenties Bulletin	500,00	500,00
Beoordelingsdagen	100,00	100,00
Promotie artikelen	200,00	200,00
Advertenties website	25,00	20,00
	€ 15.375,00	€ 15.850,00

Uitgaven	Begroting 2016	Begroting 2017
Secetariaat	150,00	50,00
Afschrijvingen	850,00	800,00
Vergaderkosten	600,00	600,00
Ledenadministratie	2000,00	2000,00
Stamboekadministratie	1000,00	1000,00
Bulletin	6000,00	6000,00
Kuddeboek	0,00	0,00
Rammenboek	0,00	0,00
Handboek	50,00	0,00
Promotiekosten/ledenwerving	400,00	200,00
Beoordelingsdagen	1500,00	1500,00
Scrapie	0,00	50,00
Website	500,00	500,00
Verzekeringen	400,00	400,00
Lidmaatschap KSG	500,00	500,00
Diversen	600,00	600,00
Bank/Boekhoudkosten	400,00	400,00
Reserve	425,00	1250,00
	€ 15.375,00	€ 15.850,00

Bureau Haverslag

We hopen dat u dit jaar weer veel plezier mag beleven aan uw Ouessantschapen.

Half januari heeft u diverse formulieren van ons ontvangen.
Wanneer er een dekram bij uw ooien heeft gelopen zorg dan dat de deklijst ingevuld voor 1 maart aan ons is teruggestuurd.
Indien er geen ram bij de ooien heeft gelopen controleer dan de deklijst of deze klopt. Indien er fouten in staan stuur dan de lijst gecorrigeerd terug en anders kunt u de lijst voor uw eigen administratie bewaren.

Andere formulieren die wij u toestuurden:
Geboorteberichten
Mutatielijst
Bestelformulier identiteitskaarten lammeren 2017
Bestelformulier oormerken Rototag (staat niet op de website)

Wilt u de originele formulieren gebruiken om de meldingen door te geven. De formulieren zijn vernieuwd, dus gebruik a.u.b. geen oude; ze zijn ook van de website downloaden

De mutaties van verkoop, overlijden en geboortes geeft u via het mutatieformulier binnen 3 à 4 dagen aan ons kantoor door zodat wij dit zo snel mogelijk kunnen afwerken naar R.V.O.
Bij meldingen buiten de wettelijke termijn van 7 kalenderdagen na mutatie betaalt u een boete van € 0,50 aan de RVO per melding.

Indien er vragen zijn kunt u ons het beste bereiken op maandag-, dinsdag- en woensdagmorgen van 9.00 uur tot 12.00 uur en op de maandagavond van 19.00 uur tot 21.00 uur.
Tel. 0570 – 56 32 86.
Uiteraard zijn wij ook per e-mail : klein.akker@planet.nl of per fax 0570- 564848 bereikbaar.

Werkzaamheden in het voorjaar en zomer

Het aflammeren

Bij veel leden zullen de lammeren al in de wei lopen of het gaat eerdaags gebeuren.
Een vraag die via de mail nogal eens gesteld wordt gaat over de duur van de dracht en wanneer de lammeren normaal gesproken geboren worden. We lopen een aantal belangrijke punten van het aflammeren even langs, hoewel aan het eerste punt, het plannen van het geboortetijdstip, nu niets meer te doen valt.

Het plannen van het geboortetijdstip

De dracht van schapen duurt 20 weken en vier dagen. Vanaf oktober moet je er rekening mee houden dat de ram de ooien kan gaan dekken, wat inhoudt dat de lammeren dan al in de laatste week van februari geboren kunnen worden. Voor de meeste fokkers en hun schapen is dat geen ideaal tijdstip: de weersomstandigheden en het ontbreken van gras kunnen het noodzakelijk maken dat de schapen met hun lammeren gedurende een langere periode opgehokt moeten worden. Een betere maand om je eerste stappen in de wei te zetten is april, wat inhoudt dat de ram pas in november toegang mag krijgen tot de ooien. En is mei je favoriete maand dan moet hij wachten tot Sinterklaas het land weer verlaten heeft.

Dit impliceert dat het verstandig is een aparte wei te reserveren voor één of meerdere rammen, waardoor je de begindatum van het dekken in de hand kunt houden. Je kunt zodoende ook bepalen tot uiterlijk wanneer er lammeren komen door op een zeker moment de ram weer te scheiden van de ooien. Loopt de ram gedurende het gehele jaar bij de ooien dan is het afwachten wanneer de lammeren gaan komen, maar heeft ook voordelen. Verwerpt bijvoorbeeld een ooi ongemerkt, dan dekt de ram vaak nog een keer – dat zijn de nakomertjes in de wei. En let wel: ongedekte ooien kunnen alsnog later in het seizoen door de ram gedekt worden en zelfs kan na een heel vroege worp de ooi opnieuw gedekt worden, met als resultaat lammeren in september. Gelukkig komt dit niet veel voor.
In de praktijk blijkt dat de oudere ooien het eerst gedekt worden en dus ook het eerst aflammeren; de jaarlingen kijken heel verstandig de kunst af bij hun moeders en tantes.
Een ram die altijd bij de ooien loopt kan gerust in diezelfde wei blijven als de lammeren geboren gaan worden. Een boerenwijsheid: wat in de wei wordt geboren, wordt geaccepteerd door alles wat in de wei loopt.

Waar worden de lammeren geboren

De Ouessant behoort tot een natuurlijk ras, dat in principe weinig tot geen toezicht nodig heeft bij het werpen. Ze hoeven dan ook niet opgehokt te worden (en kunnen gewoon in de wei blijven lopen bij de kudde), hoewel veel fokkers dat wel doen om alles beter onder controle te houden en dus soms ook vanwege de weersomstandigheden,
Toch is het goed wanneer de tijd van werpen nadert elke dag even te controleren hoe de ooien erbij lopen. Meestal kunnen ze het helemaal zelf en verrassen ze je door 's morgens met z'n tweeën in de wei te staan, maar het kan ook mis gaan en dan moet er

niet teveel tijd over heen gaan voor hulp geboden wordt.

Voorbereidingen

- Een hokje afschermen in de stal is verstandig voor het geval het werpen niet zonder problemen verloopt. Je kunt de ooi beter in de gaten houden en als er een dierenarts bij zou moeten komen hoef je niet eerst het dier uit de weide te halen. Ook zwakkere lammeren of lammeren aan de fles kunnen in een hokje beter onder controle worden gehouden. Houdt ze niet langer binnen dan strikt noodzakelijk: het is een kuddedier en moeder en lam moeten zo snel mogelijk terug in de kudde.
- Het is handig om wat biest op voorraad in de diepvries te hebben. Melk hiervoor wat biest af, bv. bij een dier met een doodgeboren lam (voor de ooi zelf is dit ook van groot belang: hierdoor trekt de baarmoeder sneller weer samen wordt het algehele herstel bevorderd). Biest van oudere ooien is het beste omdat het meer antistoffen bevat van doorgemaakte ziekten, maar biest van jongere ooien is ook prima en beter dan de kunstbiest, verkrijgbaar in winkels voor landbouw- en dierbenodigdheden.
  Algemene richtlijn: per kilo lichaamsgewicht heeft een lam 200 ml. biest nodig, verspreid over ten minste 3 voedingen in de eerste 18 levensuren. Biest moet “aubain-marie” opgewarmd worden (biest in flesje doen en het flesje in kokend water zetten tot het lauwwarm is) en niet in de magnetron i.v.m. nadelig effecten op bepaalde bestanddelen van de biest.
- Sommige fokkers ontsmetten de navel met b.v. jodium. Noodzakelijk is het niet, maar het is wel handig jodium in huis te hebben in geval van irritaties / ontstekingen rondom de navel
- Eventueel kunnen er lange plukken van de vacht rond de uier van de ooi weggeknipt worden - het lam kan straks de uier wat gemakkelijker bereiken.

Het werpen

Met dieren die gewoon in de wei lopen en rustig herkauwen is niets aan de hand ook al zijn ze erg dik en is de uier flink gezwollen. Tegen de tijd van het aflammeren stopt de voedselopname, maar het herkauwen is daarna nog vaak te zien als teken dat er geen sprake is van stress. Trekt de ooi zich terug op een aparte plaats en stopt ook het herkauwen, dan staat er wat te gebeuren. Vooral onrust (gaan liggen, staan en weer omdraaien, tandenknarsen) en krabben met de voorpoten voordat ze gaat liggen zijn belangrijke tekenen.
Het echte uitdrijven begint met het naar buiten komen **van de waterblaas.** Bij de Ouessant kan het dan nog wel twee uur du-

ren voor de werkelijke geboorte plaats vindt. Met de buikpers zet ze de weeën kracht bij en het lam wordt in de geboorteweg gedrukt door de werking van de baarmoeder. De blazen gaan stuk en bij elke buikpers komen meer delen van het lam in zicht, eerst de klauwtjes van de voorpoten, daarna ook het snoetje. Hier stagneert de geboorte eventjes totdat uiteindelijk de ooi met volle kracht het lam door de laatste vernauwing perst. Bij een jonge ooi duurt het duidelijk langer dan bij de meer ervaren dieren, zeker als ze nog niet helemaal is uitgegroeid.

Maak het dier niet onrustig door er te dicht bij te gaan staan of vreemden dichtbij te laten kijken. De ooi wil in alle rust werpen, vandaar ook dat de meeste lammeren 's nachts of in de vroege ochtenduren geboren worden in een uithoek van het weiland. Wacht rustig en geduldig af, grijp niet te snel in en haal er niet onnodig een verloskundige of dierenarts bij. Meestal gaat alles vanzelf en verloopt de bevalling goed.

Na de geboorte

Vaak is dat dus de volgende ochtend, maar mocht je alles op afstand gadegeslagen hebben, kijk dan ook of alles in orde is:

- Binnen een uur dient het lam te drinken en te kunnen staan. Soms is het nodig om te controleren of de spenen open zijn en het lam dus wel vocht binnen krijgt. Zolang er nog niet gedronken is zijn de spenen ter voorkoming van infecties afgesloten met een propje. Soms zitten die propjes echter zo vast (of zuigt het lam zo zwak) dat ze bij het zogen blijven zitten en het lam dus geen melk binnen krijgt. Door de speen zelf een paar keer "door te trekken" (= vanuit het onderste deel van de uier druk uitoefenen op de speen en die gelijkertijd wat uittrekken tot er melk uitkomt) weet je zeker dat de moeite die het lam doet niet voor niets is.
  Het drinken van de eerste melk - biest – is van levensbelang aangezien hierin antistoffen zitten die ervoor zorgen dat het lam minder vatbaar is voor ziekten.
- Droog een lam nooit af, het is van groot belang dat de ooi het zelf droog likt. Het likken stimuleert het lam op te staan en op zoek te gaan naar de uier - de ooi is beter in staat het lam te laten drinken en de melk te laten schieten.
- Kijk van welk geslacht het lam is, of alles erop en eraan zit en het geen gebreken vertoond.
- Voorzie het eventueel van een (tijdelijk) merkteken.
- Noteer tevens het nummer van het moederdier.
- Controleer of de nageboorte gekomen is. Deze komt doorgaans een uur na de bevalling af en ligt dan als een rode sliert ergens in de wei (beter is om deze uit de wei te verwijderen). Bij een moeilijke bevalling duurt het afkomen van de nageboorte wat langer; vaak is even zacht trekken aan het zichtbare gedeelte al voldoende om na korte tijd toch tos te komen. Is de nageboorte na 6 uur nog niet afgekomen dan is het verstandig de dierenarts te waarschuwen: de kans is aanwezig dat de baarmoeder ontstoken is. De ooi zal koorts krijgen en de melkgift zal minimaal zijn – een slechte start voor het lam.
- Een ooi is na het werpen moe en dorstig: lauw water is de beste optie, aangezien koud water het dier sterk afkoelt en de nageboorte moeilijker afkomt.

Even terzijde:
De normale lichaamstemperatuur is rectaal gemeten 38,5 – 40° C, voor een lam is dat 38,5 – 40,5° C. Ademhaling per minuut onder normale temperatuursomstandigheden is 12 - 15, bij een lam 15 – 18 en een oud dier 9 – 12 keer per minuut.

Afwijkende ligging bij het aflammeren.

De juiste ligging is: gestrekte voorpootjes met de snuit op de knieën. Het is de meest probleemloze bevalling wanneer eerst de voorpootjes te voorschijn komen, even later gevolgd door het kopje, waarna het geheel eruit ploept.

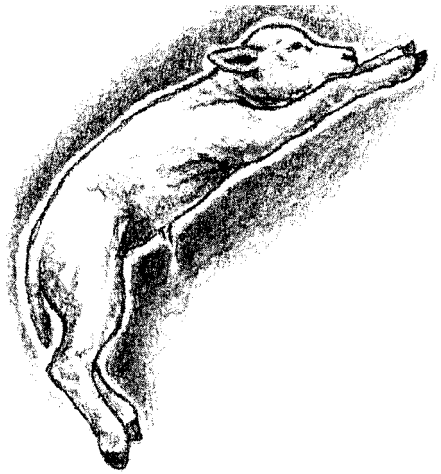

Als een half uur nadat klauwtjes of kop gezien zijn, de geboorte nog niet beëindigd is door de ooi zelf, dan dient er geholpen te worden. Zijn er geen ervaren mensen met bovendien smalle handen aanwezig, bel dan de dierenarts of verloskundige. Bij de besluitvorming dient ook de toestand van het moederschaap mee te wegen; bij een dier dat b.v. abnormaal dik is moet niet lang gewacht worden.

Als **maar één pootje te zien is** kan de geboorte nog normaal plaatsvinden mits de ooi ruim genoeg is. Het 2e pootje ligt dan langs het lichaam naar achteren. Ervaren verlossers met bovendien smalle handen zijn in staat zo'n pootje te reponeren als de hele vrucht nog teruggedrukt kan worden, maar makkelijk is dit zeker niet. Bovendien bestaat daarbij nog risico op beschadigingen van de geboorteweg door de ingeklemde hand.

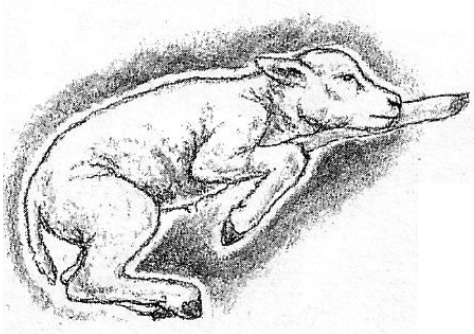

Als **alleen de kop verschijnt** geldt het bovenstaande verhaal ook weer, maar de situatie is weer een stap ongunstiger en er dient sneller hulp gehaald te worden. Intussen kunt u rustig met de vinger rondom voelen of er misschien toch klauwtjes onder het snoetje liggen. Om de geboorte dan wat makkelijker te maken kunnen de klauwtjes één voor één aangetrokken worden, zodat ze vóór de snoet uitsteken. Met wat voorzichtige trekkracht is het lam dan meestal snel geboren.

Bij een **"schouder – elleboogligging"** zijn de voorbeentjes (of één van de pootjes) niet volledig gestrekt dat niet het geval dan moet de kop een klein stukje terug geduwd en de beentjes gestrekt worden, waarna het lam vlot kan worden geboren.

Bij een lam met een **"teruggeslagen kop"** liggen de pootjes wel gestrekt, maar het kopje ligt niet op de knieën. Het is teruggeslagen en ligt ter hoogte van de buik. Dit zie je vaak wanneer het lam al dood is, maar het ontstaat ook nogal eens wanneer men te vroeg aan de voorbeentjes van het lam gaat trekken, terwijl de baarmoeder nog onvoldoende is samengetrokken en het schaap

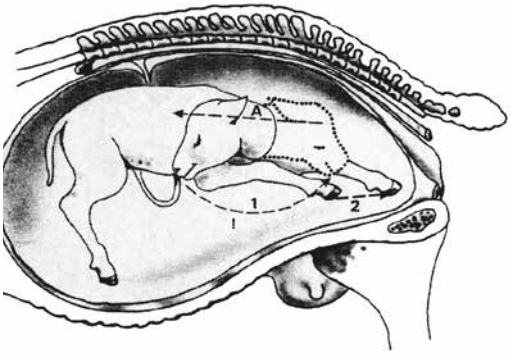

nog niet perst. Soms zijn de voorbeentjes voor een deel uitwendig zichtbaar of bevinden zich in de geboorteweg. De kop moet goed liggen, anders kan het lam niet geboren worden. Het rechtleggen van de kop is niet simpel: er is veel ruimte voor nodig, de romp moet vrij ver terug geduwd kunnen worden in de baarmoeder, waarna de kop voorzichtig onderlangs naar achteren gehaald moet worden. Als kop en hals volledig gestrekt liggen kun je beide voorbeentjes strekken en proberen of het lam door wat trekken te verlossen is. Het mislukt nogal eens omdat de kop steeds weer verkeerd gaat liggen, tevens moet je ook zeer oppassen de baarmoeder niet te beschadigen.

En dit zijn dan nog maar een paar van de vele problemen, die we tegen zouden kunnen komen. In schapenhandboeken kom je een opsomming tegen van allerlei afwijkende liggingen, hoe dit te verhelpen, hulpmiddelen en handgrepen.
Als je zeker weet om welke ligging het gaat kun je in principe de verlossing tot een goed einde brengen. Maar dat is m.i. ook meteen het meest moeilijke punt, want bij onze kleine ooien valt er niet veel te voelen en als je dan al wat zou voelen weet je niet precies wàt je voelt.
Gelukkig verloopt het grootste deel van de geboorten zonder enig probleem. Mocht het te lang gaan duren en je wilt ingrijpen werk dan in ieder geval hygiënisch of roep de hulp in van een dierenarts of dierenverloskundige. In die gevallen waarbij je niet verder dan een paar centimeter de geboorteweg in gaat is ontsmetten en glijmiddel niet direct nodig, gewoon schoon werken is voldoende. Het voorkomen van beschadigingen van de geboorteweg is wel erg belangrijk en gebruik hiervoor een glijmiddel (verkrijgbaar bij de dierenartsenpraktijk).

Lam aan de fles

Bij het verstoten van het lam, bij sterfte van de ooi en soms bij een tweelinggeboorte moet het lam (bij)gevoerd worden. Hiervoor is er bij de Boerenbond / Welkoop lammerenmelk in poedervorm verkrijgbaar. Op de emmer staat vermeld hoe de melk aan te maken: 200 gram voor 1 liter melk.
Oplossing maken: eerst 500 ml. warm water waarin de 200 gram melkpoeder opgelost wordt, daarna nog 500 ml. koud water toevoegen. De melk kan in de koelkast worden bewaard en voor gebruik in de magnetron verwarmd worden tot lichaamstemperatuur. Gebruik voor het voeden een babydrinkfles met speen.
Hoeveelheid:
Voor een Ouessantenlam kan volstaan worden met ongeveer een derde deel van de voorgeschreven hoeveelheid, verdeeld over 5 à 6 porties.
Dit komt neer op 6 maal per dag ongeveer 60 ml. en dat gedurende drie dagen.
Daarna drie dagen 5 keer per dag 80 ml.
Deze hoeveelheid geleidelijk opvoeren naar 5 x 120 ml.
Na zo'n vier weken kan het aantal voedingen verminderd worden en de hoeveelheid

vergroot (met zes weken mag het lam wel zo'n 900 ml per dag), mede op geleide van de ontwikkeling van het lam en de weersomstandigheden - bij erg warm weer moet het meer vocht toegediend krijgen.
Als het lam 8 tot 9 weken oud is kan geleidelijk geminderd worden en met vier maanden is het lam in staat zijn eigen kostje bij elkaar te grazen en kan hij gespeend worden, net als lammeren die bij de ooi gelopen hebben. In het begin is het handig om het lam apart te zetten, zodat niet iedere keer het dier gevangen hoeft te worden. Na enkele dagen heeft het al in de gaten wat er staat te gebeuren bij het zien van de fles of bij het horen of zien van de "baas" en komt van verre aanrennen. Ook voor de verdere ontwikkeling is het beter als het dier gewoon in de kudde kan lopen.

Identificatie & Registratie

De registratie

Direct na geboorte moeten de lammeren bijgeschreven worden in het bedrijfsregister voor de eigen administratie.
Alle lammeren moeten binnen een week na geboorte in het stamboek opgenomen worden. Hiertoe moet een geboortebericht ingevuld en opgestuurd worden naar Bureau Haverslag. Het gaat om een eerste registratie waarbij het nummer van het dier moet worden opgegeven, vader, moeder, geslacht en kleur. Let bij het inspecteren van het nieuwgeboren lam ook op eventuele erfelijke afwijkingen; deze moeten ook vermeld worden op het formulier.
De definitieve registratie vindt plaats binnen een half jaar na geboorte, wanneer de afstammingskaarten worden aangevraagd. Op dat moment wordt ook gevraagd de naam van het schaap te vermelden.
Niet alle dieren behoeven een afstammingskaart te krijgen, b.v. een teveel aan rammen of niet geschikte dieren die binnen afzienbare tijd naar de slacht gaan hoeven niet opgenomen te worden in het stamboek (ze moeten na afvoer wel middels een mutatieformulier afgemeld worden bij Bureau Haverslag).

Identificatie

Alle schapen moeten voorzien worden van twee identificatiemiddelen: een oornummer en een elektronisch identificatiemiddel, wat kan bestaan uit een 2e oornummer met chip of een maagbolus. Er zijn inmiddels meerdere combinaties op de markt voor uiteenlopende prijzen en in principe maakt het niet uit welke soort gebruikt wordt, als het maar bestaat uit een oornummer en een elektronische identificatie.
De F.O.S. had voorheen het aluminium PAT oornummer en de mini-maagbolus. Inmiddels zijn we overgegaan op de lichtgroene Dalton oornummertjes, één met en één zonder chip. Zowel de nummertjes als de bijbehorende tang zijn te bestellen via Bureau Haverslag.

Oornummer + maagbolus:

De kleur van het oornummer (grijs / aluminium) verwijst naar het hebben van een maagbolus.
Het eerste identificatiemiddel, wat dus overwegend het oornummer zal zijn, moet in principe ingebracht worden binnen een maand na de geboorte. Kijkend naar de grootte van het oortje en het nummertje ben ik geneigd nog maar even te wachten. - zorg dan wel dat de dieren anderszins, b.v. door een halsnummertje, goed te identificeren zijn.
Het nummertje wordt met een tang in het linkeroor ingebracht, net over de oornerf heen en dicht tegen de kop. Goed dichtknijpen en de puntjes nog even goed plat drukken.
Maagbolus:
Deze moeten ingebracht worden als het dier een gewicht bereikt heeft van vier kilo of bij een leeftijd van maximaal 6 maanden. Op de bolus moet hetzelfde nummer staan als op het oornummer.
De bolus in de sla- of olijfolie dopen, wat ze gladder en smakelijker maakt. De kaken van het schaap uiteen duwen, met de hand de punt van de bolus zo diep mogelijk in de

keelholte brengen, hand eruit en de bek nog even dicht houden tot er een slikbeweging gemaakt is.

Lichtgroene nummertjes van Dalton:
Het eerste nummertje (zonder elektronische chip) moet binnen een maand na geboorte in het linkeroor ingebracht worden met behulp van de bijbehorende tang. Plastic vervormt gemakkelijk bij warm weer (eventueel even in de diepvries of koelkast leggen), dus dan extra opletten of de pin goed in het tegenoverliggende gat van het nummertje komt.
Het tweede nummertje met chip moet binnen een half jaar na de geboorte in het rechteroor ingebracht worden.

De nummering:
Er staan heel veel tekens op: eerst NL, gevolgd door een reeks cijfers. Hiervan zijn de laatste vier cijfers het meest relevant aangezien die het bewuste schaap betreffen. Aan deze laatste cijfers kan het schaap herkend worden en als U meerdere nummers tegelijk besteld heeft zal dit een oplopende serie vormen, wat de herkenning vergemakkelijkt.

Tijdslimieten:
De identificatiemiddelen moeten binnen een half jaar na de geboorte ingebracht worden of eerder, indien het lam voordat het een half jaar is het bedrijf verlaat. Gezien de geringe grootte van onze lammeren en het formaat van de oornummers / bolussen zou ik in zo'n geval even overleggen met de nieuwe eigenaar.
Bij onduidelijkheden kunt U altijd met bestuursleden of Bureau Haverslag overleggen.

Het scheren en bekappen

We hebben franse schapen: een handig geheugensteuntje is dat je ze moet scheren rondom de franse nationale feestdag Quatorze Juillet ofwel 14 juli. Het is dan hartje zomer, meestal zonnig en droog weer waardoor het vet in de vacht zacht en soepel is, de ondervacht al begint te groeien en het scheren vergemakkelijkt wordt. Bovendien is het ruim zes weken voor onze bespreekdag in Didam – de schapen die mee mogen naar de bespreekdag moeten immers zes weken voordien geschoren zijn.
Het is onnodig om medelijden te hebben met het dier als het al vroeg in de zomer heel warm is: de vacht isoleert uitstekend tegen de hitte. Zorg wel dat de schapen voldoende kunnen drinken en verkoeling kunnen zoeken in de schaduw. Na het scheren zullen ze juist meer last van de warmte krijgen en moeten ze in de schaduw kunnen liggen ter voorkoming van huidverbranding.

Vroegtijdig scheren kan in een heidens karwei uitmonden, omdat de vacht dan nog erg vast zit en het vet in de vacht door de kou erg stug is. Overwegingen om een schaap eerder te scheren kunnen de weersomstandigheden zijn, maar ook het extreem loslaten van de vacht of de aanwezigheid/dreiging van myiasis (veroorzaakt door vliegen die bij voorkeur in de wol rond de staart hun eieren afzetten, die tot maden uitgroeien).
Wacht tot de nieuwe vacht onder de oude gaat groeien; je kunt dan als het ware tussen de oude en de nieuwe vacht doorscheren. Je kunt ook wachten tot de wol vanzelf loslaat - het eerst te zien rond de hals.
Scheren moet het liefst gebeuren met een lege maag om de zogenoemde scheerziekte te voorkomen: rolt het dier op zijn rug dan kunnen de darmen verdraaien en afgekneld raken, evenals de bloedvaten. De darmgassen kunnen niet meer weg en er ontstaat een sterke bloedstuwing, wat tot hun dood kan leiden.
Hok ze daarom een dag van tevoren op: lok ze met voer, sluit de deur achter ze en geef ze daarna niets meer te eten. Ze zijn dan ook gemakkelijk pakken als er geschoren gaat worden en bovendien is de vacht dan droog. En hoe rustiger de scheerder, des te rustiger is het schaap.

Het schapenscheerapparaat

- Een schapenscheerapparaat heeft aan de bovenkant vier en aan de onderkant dertien tanden (veescheerapparaten hebben aan zowel aan de boven- als aan de onderkant evenveel=ongeveer 18 tanden). Controleer of alle onderdelen goed zitten, de messen scherp zijn en het bovenstuk iets meer naar binnen staat dan het ondermes, zodat je minder snel het schaap verwondt.
- Olie is nodig om het scheerapparaat mee te smeren.
- De messen lopen vaak snel vol met vet uit de vacht, wat moeilijk te verwijderen valt met een borstel. Een bakje heet sop van b.v. Dreft, waarin de messen schoongespoeld kunnen worden, lost dit probleem op.
- Hoe voorzichtig je ook scheert, het is bijna onvermijdelijk dat de huid ergens een schram oploopt. Houd jodium of een wondspray bij de hand om de eventuele wondjes mee te behandelen.
- Houdt ook een (schapenscheerders) schaar bij de hand voor het bijknippen van de vacht.
- Sommige fokkers gebruiken een hondentondeuse voor het bijscheren van de potjes, de staart of om andere oneffenheden weg te scheren.

Het scheren

Het schaap moet stevig worden vastgehouden: het dier moet zich niet of nauwelijks kunnen bewegen. Gebruikte methoden: op een tafel zetten zodat je op de goede hoogte kunt scheren en tevens de eigen rug gespaard wordt, het vast zetten in een soort juk of het schaap tussen de benen klemmen. Bij deze laatste methode zet je het dier op zijn kont en klem je het tussen de benen. Met de ene hand pak je de kop beet en met het andere begin je de nek uit te scheren. Zijn de hals en nek uitgeschoren tot aan de voorpoten dan kan het schaap op zijn vier poten gezet worden, kop tussen de benen klemmen en scheer je de rug en zijkanten.

Natuurlijk zijn er meer wegen die naar Rome leiden.

Voordat je gaat scheren voel je of er in de hals ook lelletjes zitten. Ze gaan enorm bloeden als ze weggeschoren worden, behalve dat het vervelend is kan het geen kwaad. Je begint bij de kop te scheren en je scheert altijd van voor naar achter. Eerst een stukje over de rug naar achteren en dan langs de zijkanten naar beneden. Je maakt eerst de voorpoten vrij en zo iedere keer een stukje verder. Zorg ervoor dat de vacht heel blijft en rolt hem langzaam naar achteren toe op. Wees voorzichtig met het navelgedeelte: vaak zit er niet veel wol op de buik en kun je het plukje wol er beter afknippen of trekken want het zit vrij los. Als je de buik behandelt, kun je het beste het schaap met de rug tegen je aanleggen. Leg het schaap nooit op zijn rug aangezien dat niet

goed is voor de darmen. Let in de omgeving van de edele delen extra goed op dat je niets raakt: het schaap vindt het scheren daar beangstigend en kan onrustig reageren.
Tip 1: trek nooit aan de wol tijdens het scheren want dan ga je heel gemakkelijk door het vel heen en beschadig je het dier.
Tip 2: zorg dat je het scheerapparaat steeds goed schoon houdt door vooral de vetaanslag er af te halen (borstelen of door een sopje met een fijnwasmiddel halen), dan scheert het veel gemakkelijker. Daarna steeds de messen van een paar druppeltjes olie voorzien.
Tip 3: begin met het oudste schaap te scheren omdat diens wol er losser opzit. Bovendien reageren oudere schapen vaak rustiger, gaat het scheren gemakkelijker en zo kom je er zelf weer een beetje in.
Tip 4: geef ze na het scheren wat extra voer, want het opbouwen van een nieuwe vacht opbouwen kost energie.

Het bekappen van de hoeven

Na het scheren kunnen de hoeven bekapt worden. Een tweede bekapbeurt, indien nodig, kan het beste net voor het dekseizoen worden gegeven, dus ergens in oktober.
Het gereedschap bestaat uit een scherp mes (bv. een bekapmesje of een stanleymes) om de hoefjes mee te bekappen; eventueel kan dat ook met een scherpe knijptang;
Eerst zand-, poep- en grasresten van de hoef verwijderen, daarna het overtollige vlies aan de achterkant wegsnijden. De nagel bijsnijden en alle losse stukjes nagel verwijderen. Zorg dat je recht snijdt en van beide nagels evenveel, anders loopt het schaap straks scheef.
Druk daarna de vetklier, die aan de voorkant boven de tussenklauwspleet ligt, leeg.
Een betegeld pad naar bv. de stal zorgt voor een natuurlijke slijtage van de hoeven en maakt dat er minder vaak bekapt hoeft te worden.

Van de bestuurstafel

Formulieren

Van Bureau Haverslag heeft U half januari al het papierwerk voor komend jaar toegestuurd gekregen: de stallijst / deklijst, geboorteberichten, mutatieformulieren en het aanvraagformulier voor de identiteitskaarten. Al eerder hebben we gemeld dat veel van onze leden nonchalant omgaan met het insturen. Sommige leden sturen één maal per jaar alles tegelijk in: zowel geboorteformulieren, mutatieformulieren als het aanvraagformulier voor de identiteitskaarten gaan in één enveloppe en dan mag Bureau Haverslag het bij de instanties weer rechtbreien.

Daarom zijn we vorig jaar gestart met het per email attenderen van alle leden op het naderen van een bepaalde datum, waarop formulieren ingeleverd moeten worden. Ook nu leverde dit een groot aantal reacties op: soms verwarring ("had ik toch al ingestuurd?"), ook over de termen deklijst - stallijst (stallijst is een opsomming van alle ingeschreven dieren en dat wordt een deklijst, zodra aangegeven wordt welke ram op welke ooien gezet is). Maar ook veel bedankjes voor het attenderen op het verstrijken van de tijdslimiet en een groot aantal ingevulde deklijsten.

We gaan hier dus mee door in de hoop meer aandacht te verkrijgen voor het juist en op tijd insturen van de papierwinkel. En als er vragen zijn kunt U altijd contact opnemen met Bureau Haverslag of met het bestuur.

De volgende mail zal gaan over de geboorteberichten – leg ze maar vast klaar!

Bestuursuitbreiding

Zoals zo vele besturen kunnen wij wel wat uitbreiding gebruiken om alle taken goed uit te voeren.

Wie zoeken we?

Een persoon die zich gedurende enkele jaren, samen met de andere bestuursleden, wil inzetten voor onze vereniging door een deeltaak binnen het bestuur op zich te nemen. In onderling overleg wordt bekeken welke taak dat gaat worden en hangt samen met kennis, kunde en interesse. Enige kennis en ervaring met de computer / website zou wel fijn zijn.

Hoe gaan wij te werk?

Vijf keer per jaar vergaderen we als bestuur, één maal samen met de F.A.C. en één maal per jaar is er een ledenvergadering. Goede onderlinge verstandhouding vinden we erg belangrijk: in een open sfeer problemen op tafel leggen en bespreken, accepteren dat er verschillende meningen zijn, goede communicatie en dienstverlening naar alle leden en naar alle geledingen binnen de vereniging..

Wat hebben we te bieden?

Geen salaris, geen bonussen of een gouden handdruk. Wel een onkostenvergoeding, de mogelijkheid om ervaring op te doen in een bestuursfunctie, betrokkenheid bij het wel en wee van de vereniging en veel kennis opdoen over de schapenhouderij.

Interesse?

Neem voor meer informatie contact op met één van de bestuursleden.

Laatste schapenberichten

Schaap blijkt Spaanse waterhond

Rostock.

Een man uit het Duitse Rostock heeft jaren gedaan alsof zijn hond een schaap was. De Spaanse waterhond, van het ras Perro de Agua, heeft inderdaad door zijn beharing veel weg van een schaap. De man ontdook zo jaren hondenbelasting.

Pas in de afgelopen week liep de Duitser tegen de lamp. Een havenmeester in de stad aan de Oostzee zag dat het dier niet gechipt was.

Toen zijn "baas" liet weten dat hij met het beest ging wandelen belde hij een dierenarts, die al snel zag dat het wel degelijk een hond betrof.

De eigenaar bleef bij hoog en laag beweren dat het om een schaap ging. Hij had zelfs een officiële dierenpas bij zich waarop stond vermeld dat het dier een schaap was.

De man kan de komende tijd een forse naheffing van de Duitse fiscus verwachten. (De Gelderlander, 28 nov. 2017)

Niet minder scrapie in Europa

In Nederland komt klassieke scrapie niet meer voor, maar in Europa blijft het aantal besmettingen stabiel. Dat meldt de Europese Unie na een inventarisatie naar alle zogeheten TSE-controles. Scrapie is een TSE-ziekte. Bij koeien komt de voor mensen gevaarlijke aandoening BSE voor. Vandaar dat de Europese Unie die TSE's elk jaar volgt.

In 2015 zijn er in de EU ruim 300.000 schapen getest op scrapie; 641 ervan bleken besmet. De besmettingen kwamen voor in achttien lidstaten.

Verder werden er ruim 135.000 geiten op scrapie onderzocht en daarvan bleken er maar liefst 1052 besmet. Dat komt doordat op Cyprus veel geiten scrapie hebben.

De onderzoekers zeggen dat er een dalende trend in het aantal scrapiebesmettingen in Europa lijkt te zijn, maar helemaal zeker zijn ze daar niet van. Daarom noemen ze de situatie "stabiel". Wel is in een aantal landen, waaronder Nederland, het aantal besmettingen sterk verminderd. (Het Schaap, december 2016)

Subsidie weg

De subsidie op de scrapietest is met ingang van 1 januari vervallen. Dat laat de NSFO weten. Tot en met 31 december jl. kregen schapenhouders zes euro subsidie voor elk dier waarvan zij de scrapiegenotypering lieten testen. De scrapietest is na het vervallen van de rijksbijdrage ruim anderhalf keer zo duur geworden. (Het Schaap, januari 2017)

Succes op de hei

Schapen hebben het geweldig goed gedaan op het Veluwse heideterrein Hulshorsterzand. Dat blijkt uit een natuurstudie. Na drie jaar begrazing is het bijzondere stuifzandgebied sterk vooruitgegaan. Zo zijn er meer heideplanten, klokjesgentianen en nachtzwaluwen. Natuurmonumenten heeft besloten de begrazing met schapen nog zeker vier jaar voort te zetten. (Het Schaap, februari 2017)

Wol veroorzaakt geen allergie

Schapenwol veroorzaakt geen allergie bij mensen. Dat zegt de Australian Wool Innovation, een organisatie waarbij 24.000 wolproducenten in Australië zich hebben aangesloten.

De AWI heeft experts onderzoek laten doen naar alle wetenschappelijke publicaties over wol en allergie van de afgelopen honderd

jaar. Geen enkele daarvan zou het bewijs hebben geleverd voor die allergie.
Schapenwol zou wel huidirritaties kunnen veroorzaken. Volgens de AWI heeft dat te maken met de diameter van de vezel. Is die groter dan 30 micron, dan kunnen die vezels zorgen voor jeuk en andere prikkelige irritaties. Maar, zo stelt de organisatie van wolproducenten, dat doen andere vezels met die dikte ook en mogen ze niet aan wol worden toegeschreven.
De AWI hoopt dat de bevindingen voorgoed afrekenen met de “mythe van wolallergie”. Nog sterker: de organisatie zegt dat fijne wol van Merino’s zelfs goed is voor mensen met een gevoelige huid. (Het Schaap, december 2016)

Diergeneesmiddelen vervuilen oppervlaktewater

Sommige diergeneesmiddelen, vooral ontwormmiddelen, zijn al bij lage concentraties giftig voor het waterleven. Daarom vormen enkele veel gebruikte middelen mogelijk een probleem voor de waterkwaliteit.
Uit een studie van het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) blijkt dat enkele frequent toegepaste middelen, zoals ivermectine, moxidectine, doramectine en diclazuril, slecht afbreken in het milieu en al bij lage concentraties een risico voor waterorganismen vormen.
De studie maakt ook duidelijk dat enkele veel gebruikte antibiotica als trimethoprim, tilmicosine en tylosine, relatief slecht afbreken in het milieu en minder goed aan bodemdeeltjes binden. Daarmee kunnen ze mogelijk uitspoelen naar het water. (Boerenvee, november 2016)

Biestkwaliteit

Biest van de eigen moeder is het best. De tweede keus is biest van een oudere ooi uit hetzelfde koppel. Biest van oudere ooien bevat meer antistoffen, ze hebben immers meer ziektes meegemaakt. Van deze ooien kunt u wat biest verzamelen en invriezen in ijsblokzakjes voor later gebruik. Opwarmen gaat gemakkelijk au bain Marie. Bebruik niet de magnetron omdat de straling de grote eiwitten kapotmaakt.
Derde keus is koeienbiest, gemengd van verschillende koeien. Met de biest van één koe loop je risico op bloedafbraak bij lammeren. Keuze vier is kunstbiest. Dit is een dure mogelijkheid. Let op dat de garantie paratbc-vrij wordt gegeven zodat deze ziekte niet het koppel binnenkomt. (Het Schaap, december 2016)

Schaap gered

Mensen die verwentelde schapen of bijna verdronken schapen redden. Zulke reddingsacties halen geregeld het nieuws. Maar in het Noord-Hollandse Abbekerk gebeurde wel iets heel opmerkelijks. Vanuit hun helikopter zagen politieagenten een schaap op de rug liggen. Ze landden in de wei en hielpen het dier weer in de benen. (Het Schaap, februari 2017)

Rendac duurder

Destructiebedrijf Rendac heeft het tarief voor het verwerken van kadavers verhoogd. Het tarief per schaap is dit jaar €1,90 ex btw. Dat is 11 procent meer dan afgelopen jaar.
De kosten per stop blijven min of meer gelijk aan die van 2016. De reguliere stops gaan €18,71 kosten (2016: €19,11) en zogeheten geplande stops €13,79 (6 cent minder).
Rendac kampt met een financieel tekort uit 2015. de hogere tarieven van dit jaar moeten dat wegwerken.
Het ministerie van Economische Zaken is akkoord gegaan met de nieuwe prijzen die Rendac rekent.
Vooraf is er ook overleg geweest met onder meer LTO-Nederland en het Platform Klein-

schalige Schapen- en Geitenhouders.
De tarieven zijn te vinden op www.rendac.nl
(Het Schaap, januari 2017)

Is bevroren gras wel gezond voor schapen?

Als schapen veel bevroren gras eten kunnen ze hooguit lichte diarree krijgen.
Een groter gevaar van vorst is dat de dieren niet kunnen drinken. Niet alleen doordat het water bevriest maar ook doordat de lucht-vochtigheid flink daalt.
(Het Schaap, januari 2017)

Nieuwe Leden

FOKL.	NAAM	STRAAT	PC	PLAATS	TELEFOON
LVW	P. van der Lichte,	Oeleweg 3,	9541VW	Vlagtwedde.	0599 313629
RZR	M.C.M. de Ruijter,	Baarsdorpermeer 32,	1652CX	Zuidermeer.	06 42198603
JBM	C.F.M. Jacobs,	Kleine Vosstraat 7,	6971KK	Brummen.	06 45945910
VSD	A.H.M. Verhoeven,	Goorstraat 34,	6027NC	Soerendonk.	06 51230020
DWT	A.J.S. van Donselaar-Sietses,	IJsseldijk 70,	6931AD	Westervoort.	06 51649393
VNT	G.W. de Vries,	Molenweg 82,	8071TG	Nunspeet.	0341 269189
WWD	B.A. Wester,	Hexelseweg 52,	7641PR	Wierden.	06 53224233
HAN	C.A.M. Huijbregts,	St.Janstraat 9,	5131BR	Alphen.	013 53429266
SSZ	G.J. Sikken,	Brandligtsdijk 27,	7934PH	Stuifzand.	0528 353093
FVH	J.J.P. van 't Foort,	Lankerenseweg 29,	3781NB	Voorthuizen.	06 23207605
WPZ	A. Wouters,	Kerkstraat 14,	9321HB	Peize.	050 5034090
OLB	P. Ouwehand,	Recht van ter Leede 11,	4245KB	Leerbroek.	06 10324266
DLU	J. Dekker-Vliegenthart,	Leusbroekerweg 31,	3831JZ	Leusden.	06 16273312
BEE	M.D. Bijkerk-van Dijk,	Hommelstraat 6,	7399RK	Empe.	0575 503199
VLV	G.W. Veltmaat-Meulink,	Dwarsweg 2,	8152DG	Lemelerveld.	0572 331009
MZM	M. Meeuwes,	Boldijk 5A,	7021JA	Zelhem.	06 21284570